
◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 4. OSLO — TELEFON 23743

INNHold: Den sunde lære. — Ved O. K. Y's 25-års jubileum. — Bønn. — „Katholikentag“ i Wien. — Da Vår Herre var i besøk på Solbakken. — Dr. Seipels dagbøker. — „Katolsk i hodet.“ — Annen katolske ungdomsdag. — Herhjemme.

RETT + OG + SANNHET

Den sunde lære.

Man hører så ofte nu at vi befinner oss i et tids-skifte, at de herskende former på samfundslivets forskjellige områder er iferd med å avløses av nye. Og det kan vel være at vår tid er særlig preget av nydannelser og orientering frem mot nye systemer. På det politiske område blir det for hver dag mer tydelig at de gamle systemer (parlamentarisme, demokrati) taper terreng, enten fordi de i og for sig er foreldet og ikke lenger kan tilfredsstille samfundslivets essensielle behov eller også fordi *troen* på dem svikter, så de unddrages den nødvendige støtte.

Det var f. eks. mange som mente at det skulde lykkes Brüning å føre Tyskland frem til orden og velstand, men at det ikke lykkedes, fordi han manglet nettopp den fornødne støtte som finnes dels i bevisstheten om å ha tallrike tilhengere, dels i utøvelsen av den øverste statsmyndighets autoritet. Det viser sig iallfall at nye systemer og partier har en stor tiltrekningskraft, alene fordi de er nye og uprøvet og kanskje, fordi de gir spillerum for ubegrensede forventninger.

Noget lignende kan man iaktta på det religiøse område. Det er neppe tvil om at den opmerksomhet og interesse som den indiske forkynner, Krishnamurti, har vakt i den senere tid, for en stor del skyldes den tiltrekningskraft som det nye og uprøvede er i besittelse av. Når en del mennesker finner trøst og hjelp i de nye religiøse retninger, mens kristendommen ikke griper dem, så kan det ha sin forklaring i, at de går inn for det nye med en interesse og begeistring som de aldri har villet ofre på Kristi lære. Allerede Paulus har forutsagt at det vilde komme en tid da folk vilde

forlate den sunde lære og vende sig fra sannheten til fabler. (2 Tim. 4, 3—4). Disse ord har vel ikke ventet helt til våre dager med å gå i oppfyllelse, men de har iethvertfall nu en særlig aktualitet.

Vi mennesker søker bistand og veiledning i alle vanskelige og viktige spørsmål, men den unge indier hevder at på det religiøse område skal vi kun være henvist til oss selv. Når Kristus kaller sig selv hyrde, den gode hyrde, som gir sitt liv for oss, så forkynner han derved at vi trenger ledelse og fører. Og bare rent psykologisk kan vi si at dette svarer langt bedre til våre behov. Går man ut fra menneskets fortreffelighet som en *realitet*, så bygger man på fabelens sand. Menneskets godhet og storhet er et *ideal*, som vi skal søke frem til, idet vi tar imot all den hjelp vi får og finner. Av oss selv alene kan vi intet, men vi kan alt i Ham som styrker oss. *Det er den sunde lære. Det er sannheten som kan frigjøre oss fra vår egen kjærlighetsbegrensning og føre oss frem til det vi er bestemt til.*

Det er forresten bemerkelsesverdig at det især er i de protestantiske land at de nye religiøse retninger har vind i seilene. Viser det ikke at protestantismen er ute av stand til å tilfredsstille menneskesjelenes behov? Men hvorfor vender da ikke de søkende sjeler sig til Moderkirken? Hovedårsaken ligger vel i de hårdnakkede fordommer, som i forbindelse med den almindelige uvidenhet om katolisismens sanne vesen holder folk tilbake fra å tenke på en slik eventualitet. Derfor er det så få i våre dager som kjenner katolisismen av selvstudium. Man nøyer sig med det man vet «von hören sagen».

Det viser sig stadig at når folk får overvunnet disse hindringer og når frem til direkte og personlig kjennskap til katolisismen, da finner de at Moderkirkens liv og lære svarer til deres forhåpninger. Det var den de hele tiden savnet og søkte, selv da deres tanker gikk i en helt annen retning. Den gir den livsorientering de alltid har ønsket og svar på de store spørsmål om livets ophav og mening. I sin ytre fremtreden kan Kirken ofte virke forbausende, når man møter den første gang, fordi man synes at den har så mange tilsetninger til Jesu enkle evangelium. Den har bevart fra svunne tider menneskelige skikker og anskuelser der virker som forsteninger. Men etterhånden blir det klart for én at den katolske Kirke er evangeliets ekte frukt — sennepskornet som er blitt det store tre.

Eftersom kristendommen vokste og løst seg fra jødedommen blev dens universelle karakter understreket og fremhevet — de elementer som bare høvet for den første tid falt bort, mens den utviklet sig videre etter Mesterens linjer og planer og bygget ut det som trengtes forat den til enhver tid skulde kunne hevdes og utbredes i verden. Kirken har oplevd brytningstider og vendepunkter i historien, den har forstått å avpasse sin virksomhet etter skiftende forhold, men alltid har den bevart den betrodde skatt. Og til hver ny generasjon bringer den forkynnelse av evangeliets evige sannheter og meddelelse av forløsningens frukter.

Ved O. K. Y.s 25-års jubileum.

(avsunget atter ved festen på ungdomsdagen).

Mel.: «Norvegia Catholica».

*Ikveld en festlig ring vi slår
om vår forenings minner,
som gjennom femogtyve år
med fager lysglans skinner.
Så mangt et løft, så tungt et strev,
før Kirkens ungdom samlet blev.
Ikveld en festlig ring vi slår
om vår forenings minner.*

*Hver dåd som står med Gud i pakt
har alltid ofre krevet,
og idealets jannevakt
i stormens brus har bevet.
i: vad for vår ungdoms ve og vel
blev gjort vi minnes nu ikveld.
Hver dåd som står med Gud i pakt
har alltid ofre krevet.*

*Den sanne livets lykke kun
har rot i Kristi Kirke.
Der bygger vi på klippegrunn
vårt ungdomsliv og virke.
Så minnes vi med takk idag
at Gud oss gav vårt ungdomslag.
Den sanne livets lykke kun
har rot i Kristi Kirke.*

*Hil dig, du Kirkens ungdomshær
som har slik arv å verne!
I minnets gylne stjerneskjær
går veien mot det fjerne.
Ta kampen op med liv og lyst,
med freidig mot til dåd og dyst.
Hil dig, du Kirkens ungdomshær
som har slik arv å verne!*

*Vel kommer våren sent i Nord,
men tenk hvad makt den eier,
når alt som står i vekst og gror
får godt av solens seier.
Så signe Gud med sol og vår
hvert frø Hans Kirke stille sår!
Vel kommer våren sent i Nord,
men tenk hvad makt den eier.*

K. KJELSTRUP.

Bønn.

*Gud — gjør mig til tjener for freden!
Gi mig å bringe kjærlighet, hvor hatet hersker!
Gi mig å kunde tilgi, hvor der er skyld!
Gi mig å bringe enighet, hvor der er splid!
Gi mig å bringe sannhet, hvor der er faret vill!
Gi mig å bringe tro, hvor mørket råder!
Gi mig å bringe glede, hvor nu der lides!
Ikke for min skyld, ikke til trøst for mig —
men til trøst for andre!
Ikke for selv å møte forståelse,
men for selv å forstå!
Ikke for selv å møte kjærlighet,
men for selv å elske!
Ti kun dette er rett!
Og når jeg gir, er jeg den som får —
og når jeg glemmer mig selv, finner jeg andre —
og når jeg tilgir andre, tilgir jeg selv.
For så når jeg dør å gå inn til livet.
(Bedes daglig i Frankrike av «Les chevaliers de la paix».)*

„Katholikentag“ i Wien.

Som våre lesere vil erindre har der i Wien vært avholdt et stort møte av tyske katolikker for å høitidelig holde minnet om Østerrikes — og dermed datidens Europas frelse fra tyrkernes overveldende fremstøt mot den vesterlandske religion og kultur. Møtet blev en altoverstrålende demonstrasjon av katolsk ånd og katolsk vilje.

I de ca. 150 separatmøter som blev avholdt deltok ca. 4—500,000 mennesker ialt — og høitidelighetene blev overalt til *fester*, takket være østerrikerne varme bevegelige gemytt, deres kunstneriske anlegg og deres utpregede sans for organisasjon og orden, som aldri slår over i tvang og ufrihet.

Selve millionbyen Wien var den praktfulleste ramme om festlighetene med sine herlige kirker og palasser og med århundrers patina over sig. Hvor finnes en slik Via Triumphalis for en Kristi-Legemsprosesjon som Kärthnerstrasse og Ringstrasse fra Operaen forbi Burg, Rådhuset og Parlamentet til Votivkirken?

En lang rekke tilstelninger gjorde disse dager til en symfoni av katolsk tanke, tro og bønn. Som kardinal Verdier uttrykte det: «Jeg har aldri sett eller oplevet noe lignende. Det var et hellig syn disse hundretusener av bedende, denne høitidelige verdighet i deres holdning. Man må lykkønske de østerrikske katolikker med den indre kraft, som gir dem en slik evne til å uttrykke sin kristne overbevisning. Vi utlendinger må være Østerrike og dets katolikker takknemlig for det eksempel de har vist oss på katolsk tro og standhaftighet. De har inspirert oss til mer tro og tillit.»

Når «Wiener Katholikentag» blev så overveldende og uforglemmelig, så skyldtes det at man stadig følte at den ikke var en plikt, noe påbudt, men hadde sitt utspring i folkesjelens dyp. Østerrike med sin 90 pct. katolske befolkning er ved verdenskrigen og det økonomiske sammenbrudd mulig rammet føleligere enn noe annet land, men har ved all denne lidelse også sluttet sig tettere om den korsfestede og er den dag idag besjelet av viljen til å bli et helt katolsk folk i en gjennomkatolsk stat. Denne vilje i forbindelse med en kristeligsinnets førers besluttsomhet og handlekraft er så sterk at de Marxister som inntil for få år siden terroriserte katolikkene, nu gjemmer sig bort, at de liberale blir mer og mer spakferdige og at mange jødeblade nu skriver så «katolsk» at de næsten stiller sine katolske kolleger i skyggen.

Mulig er det at det nu så lille og stekkede Østerrike atter en gang kalles til å løse en stor verdensopgave — historien gjentar sig som bekjent!

Noe som iøvrig særpreget dette møte var det store antall fremmede som deltok i det, skjønt det uttrykkelig var betegnet som *tysk* katolikkedag, ikke som «internasjonal». En medbestemmende årsak til dette var selvfølgelig at man feiret minnefesten over tyrkernes nederlag i 1683 utenfor Wien, og at denne sak som sagt vedkommer hele Europa — og at man alltid i Østerrike

i utpreget grad har holdt den *universal*-kristne tradisjon i ære.

Ved siden av Rom er Wien det sted som åndelig og moralsk alltid har våket mest over en *levende* kristendom. Og der står handling og offer bak de katolske østerrikeres bekjennelse — den handling og de ofre, uten hvilken alle vakre ord om Kristi-Konge-herredømmet blir til blasfemi. Den levende personlige bekjennelse til Kristus forlanger en absolutt fornektelse av all politikk som dikteres av sacro egoismo.

Tross det at spenningen mellom Tyskland og Østerrike influerte følelig på besøket fra det første land, så berørte ikke denne politiske spenning de to folks kulturell-moralske samhörighet og alle taler ga uttrykk for dette. Hver stat har sin *særlige* oppgave å løse innenfor den samlede tyske enhet — men de kan kun løse denne oppgave gjennom et intimt samarbeide. Å gjenoppbygge tyskheten ved å skaffe plass og levebetingelser for alle tysktalende folk er en *felles* oppgave, som må løses individuelt. Tyskland har nu omorganisert sin stat indrepolitisk — Østerrike arbeider nu på å sikre sin rikside for fremtiden. I reaksjon mot den for dem forferdelige Versailles-traktat pleier tyskerne nu i allerhøieste grad den nasjonale tanke — mens østerrikerne samtidig anser det som *sin* hovedoppgave å vie sig til tyskhetens universale tradisjon som det formidlende element mellom øst og vest. Kampen mot jødedommen, marxismen og kapitalismen legger nu så sterkt beslag på Tysklands kraft i innadvent retning, at det nødvendigvis må for en tid bli noe isolert — og mens dette står på, bør det Østerrike å oprettholde forbindelsen utad for det samlede tyske folk med den store verden.

I selve festlighetene deltok som pavelig legat patriarken av Venedig, kardinal La Fontaine, og selvfølgelig den østerrikske kirkes primas kardinal Innitzer. Dessuten kardinalene Hlond av Polen, Seredi av Ungarn og Verdier av Paris samt ca. 40 biskoper og prelater. Med en gripende hyldest til korset — et stort lyskrusifiks som var reist mellom Karlskirkens praktfulle søiler — innleddes høitidsdagene, hvis kulminasjon var en eukaristisk procesjon på ikke mindre enn ca. 70,000 menn, unge og gamle, med fakler og lys, som drog fra Stefanskirken til Votivkirken, og viste at der demret en ny dag for katolisismen i det land og den by, som i de senere år var begynt å vise tegn til det religiøse forfall som preger vår tid.

Stevnets president var den berømte arkitekt, professor Klemens Holzmeister, men dets mest populære skikkelse var forbundskansleren dr. Dollfuss, som alltid hilstes med endeløs jubel, hvor han viste sig. Hans vektige tale på det store åpningsmøte på Stadion har vakt opsikt i hele den katolske verden — Hs. Hl. Paven sendte etterpå en telegrafisk lykkønskning til ham, — men det er også første gang, at en statsleder offentlig har erklært at encyklikaen «Quadragesimo anno» skal

være rettesnoren for et lands forfatningsliv og at landet nærer den ærgjerrighet å være det første land, som «i sin statsform virkelig adlyder den herlige encyklika. Den og de andre sociale encyklikaer skal være de vei-

visere, hvorefter vi vil forme vårt statsliv.» — Der kan ikke være tvil om at fremtiden vil innordne festdagene i Wien blandt merkepelene i den positive utviklings historie.

Da Vår Herre var i besøk på Solbakken.

Fortælling fra Vorarlberg av Dr. Franz Michel Willam.

Oversatt av S. T.

Sammen med alle kristne i hele verden feiret Agata paa Solbakken langfredagen. Det var nok ikke sikkert at alle de andre gjennomlevet dagen i like from sindsstemning som hun. Om formiddagen i kirken hadde hun sammen med den lille gutten sin, Hansemand, dypt grepet set paa at de la Frelseren i graven. To krigsmænd som saa svært truende ut bevoktet ham med sverd og lanser, og lysene brændte dystert og fylgte rummet, hvor alle vinduer var tilhyllet, med den egne dødskammer-lugten. Rundt om graven funklet farvede glaskuler, røde og blaa og grønne og gule — de kastet kjerteskinnet hit og dit i uavlatelig uro, eftersom flammerne blafret bakom gitteret. Men selv farvernes lek spredte tristhet og vemod omkring sig.

Siden moren hadde set dette syntes hun at hele verden var som en stor grav. Riktignok lo vaarsolen ned fra himmelen, og intet sted lot den sit lys flomme saa overdaadig som over Solbakken, som netop hadde faatt sit navn av det. Men Agata syntes, det var som straalene blev ikke kastet tilbake fra jorden slik de pleiet og fylgte luften med forklaret glans; de likesom krøp ned i jorden og gjemte sig. Derfor la det sig som en skygge over jorden, men paa samme tid var det som noget stort og glædelig blev forberedt nede i dypet. Der nede samlet de forsvundne solstraaler sig og ventet paa paaskemorgen, og saa vilde de samlet bryte frem med den nye dag og fylde verden med forsterket glans, for at minde alle mennesker om at nu var de gjenløst og var blit lysets barn.

Fuglene skjønnte det de ogsaa, de hoppet fra gren til gren og vippet med stjerten, men de kvittret bare kort og hemmelighetsfuldt. Og det som de sang betydde saa meget som saa: Ikke idag og ikke imorgen, men vent til iovermorgen. Kvivitt, kvivitt!» Bækken nedenfor Solbakken lot i den samme stemning sine bølger rinde stille og forsiktig rundt om de store stener som den ellers pleiet at lage saant voldsomt brus med. Blomsterne stanset i veksten som de sa til hverandre: «Vent til paakesolen skinner paa os og paaskeklokken lyder, da skal vi springe ut og straale i vore nye klær!»

Alt dette saa moren saa tydelig og viste Hansemand det, og han saa det endda meget, meget tydeligere med sine brune barneøine. For han opdaget at det var en svart fugl som hadde taarer i øinene, og at blomsterne graat bitterlig, og at bækken hadde lurt sig til at staa aldeles stille og først begyndte at rende igjen, da den hørte det kom mennesker.

I denne sindsstemning gik moren igang med et arbeide som slet ikke andre folk vilde ha fundet passende: hun gik efter frø-æskene for at tilsa det bedet i kjøkkenhagen hvor hun skulde ha tidliggrønsakerne. Det var ikke et træff heller, det var nemlig slik at Agata betraktet dette saa-arbeidet som en hellig handling. Frøet som var saa litet og uanselig naar hun la det i jorden, og som foldet sig ut i dens dunkle skjød, kom op med underfulde smaa blader og prægtige blomster, det var et billede paa Frelseren som blev gravlagt, slagen og fornedret, men gikk frem av sit fængsel med magt og pragt.

Forsiktig løftet hun frø-æskene ned fra hyllen for ikke at hvirvle op det støv som i vinterens isop hadde samlet sig paa lokket. Hansemand stod ved siden av hende og fulgte spændt hver bevægelse av de hænder som bar skatten, og han bød sig til at være hjelpsom.

Moren stillet den fra sig i solskinnen paa stuebordet. Idet hun tok av lokket skrek Hansemand høit av glæde og beundring. Noget saa pent hadde han aldrig før set, undtagen ifjor vaar, men det var jo saa længe siden saa det kunde han likesom ikke regne med. Frø-æskene var inddelt i mange rum, som Hansemand straks gav navn av smaa krybber. I hver liten krybbe laa et litet papirhylster, fint brettet i firkant, og i hver av disse smaa poserne knitret det forlokkende av tørre frøkorn. Øverst paa forsiden stod med røde bokstaver hvilken frøsort pakken indeholdt og under et billede av den vordende frugt, malt i straalende farver og aldeles fuldkommen. Paa baksiden stod der en anvisning — naar man skulde saa og i hvor stor avstand og naar man skulde gjødsle og høste. Tilslut blev det gjort opmerksom paa at dette var verdens absolutt bedste sort, og man kunde derfor ikke passe sig nok for at la sig prakke paa et daarligere merke under samme navn. Iaar kunde Hansemand for første gang læse disse advarsler og han meddelte moren dem saa indtrængende som hun selv ikke skulde skjönt et bogstav.

Han glædet sig ubeskrivelig til de fantastisk store rødberene, de utrolig gule og utrolig lange gulerøtterne, til reddikker saa store som barnehoder, men allermost til den farvestraalende blomkarse med de dunkle blomsterkalker.

Gutten bøiet sig over æskene, ivrigere og ivrigere, men moren slap ikke skatten ut av sine hænder, selv ikke da Hansemand spisset ører og sa, han trodde det var nogen ute paa kjøkkenet — det hadde banket paa døren. Moren tok æskene under armen og sa at han

skulde faa bli med. I kjøkkenet gav hun ham en hakke; saa gik hun ut i haven som laa paa sydsiden av huset. Hansemand fulgte med og holdt i forklædet hendes.

Det var rent sommervarmt her foran huset. Utallige fluer hadde forlængst opdaget det og holdt til paa den hvitkalkede grundmuren. Disse smaa dyrene virket igjen tiltrækkende paa katten; med skinnende øine sat den foran den blendende hvite muren — fra tid til anden forsøkte den et hop, men for det meste uten held. Gjennem nettingen tittet hønsene med længselsfulde blick ind i haven, de vilde nok gjerne ha tatt et bad i den tørre mulden.

Paa gutten og moren virket den varme, bløte luft i haven ikke paa samme maaten. Hansemand følte ikke mindre velvære end fluerne paa muren og katten foran den. Gang paa gang strøk han sig ind til moren, gjemte hodet i forklædet hendes og stak bare frem næsen og den røde munden med de hvite tænder. Saa deilig hadde han endda aldrig hat det i haven, ikke saa længe han hadde levet. Men pludselig brøt han av i disse betraktninger og erklærte, at nu var han jo snart stor, saa kunde hun vel la ham faa saa-frøene, saa kunde hun hvile sig litt imens — eller hun kunde se paa, om han gjorde riktig.

(Forts.).

Dr. Seipels dagbøker.

Sjelden er en bok blitt mottatt med en slik takknemlighet som «Seipel als Priester in seinem Tagebuch», der nu er utkommet med et forord av kardinal Innitzer.

I vår tid, hvor vi så ofte i politikken støter på personligheter hvis mentalitet likesom ligger så langt borte fra en kristen, en gjennomkristen tankegang, er det velgjørende å møte en statsmann av internasjonale dimensjoner som gjennomførte i alle sine ord og alle sine handlinger en helt prestelig innstilling og tenkte, talte og handlet ut fra den. Hans mål som statsmann falt sammen med hans livsmål som prest.

Karakteristiske er hans svar da han engang blev spurt om ikke statsmannen og moralteologen i ham ofte kom i konflikt med hverandre: «Nei — statsmannen rådspør alltid først moralteologen!»

Hans vidunderlige selvbeherskelse og ro selv i de vanskeligste situasjoner hadde sitt utspring i dette og skyldtes ikke en rent ytre form, ti i ham var virkeliggjort ordet «anima mea in manibus meis semper» — min sjel er alltid i min hånd.

Bak den ytre ro skjulte sig et religiøst indre liv, som med sin kraft gjennomtrengte hele hans personlighet og gjorde ham til den lysende skikkelse han var.

Dagboken omfatter 16 bøker og strekker sig over tiden fra 19. februar 1916 til 23. juli 1932. Den faller meget tydelig i tre deler: I de første år er det den akademiske lærer, som trer klarest frem — så får inntil 1927 statsmannen ordet, selv om der ikke mangler tegn på det prestelige liv, som leves så rikt i det skjulte.

Men efter 1927 er det næsten bare presten som vi møter og som fører et nøie regnskap over sin streben efter å nå frem til stadig større og større fullkommenhet. Vendepunktet er de ekserciser som fant sted dette år. Han bar allerede den gang i sig den sykdom, som skulde bli hans død, og skjønt han stod på høiden av sin politiske virksomhet led han under en stadig lengsel efter å kunne hengi sig til et bønneliv på et tidspunkt, hvor de ytre begivenheter krevet all hans oppmerksomhet. Han betegnet selv dette som sjelens naturlige krav efter større nåde nu da livskurven tar til å synke. Og nu begynner en utrettelig analysering av alle handlingens motiver og mål og en ubarmhertig daglig regnskapsførsel over hvad der lykkes og mislykkes i hans indre arbeide efter prestelig fullkommenhet. Han spør stadig sig selv om det er hans skyld, at hans liv har utviklet sig bort fra sjelesorgen, og da setter han sig som rettesnor for alle sine officielle handlinger: «Stadig å være innstillet på sjelesorg, selv om det kun kan bli indirekte.»

Han beskjefstiger sig meget med det spørsmål om det har vært ærgjerrighet som har inspirert ham og om han mulig til syvende og sist har søkt å opnå politiske virkninger selv i sine funksjoner som geistlig. Ved siden av dette har han alle de små og hverdagslige bekymringer, som vanskeliggjør alt åndelig liv og som navnlig må bli vanskelige for en mann som må være beskjefstiget med så mange forskjellige oppgaver som han var, og han skriver om dette:

«Det er et åpent spørsmål for mig, om jeg virkelig fullfører min livsoppgave eller gjør den dårlig eller utsetter den. Det trykker mig at min devise synes å være: multa non multum».

Og hvor redd han var for all selvbedrag viser en notis, som han føier til en betraktning over de betrodde talenter: «Man tvinger formelig Gud til å sende oss lidelser — men også i det å hverve lidelse må man være på vakt: det kan ofte være et påskudd til dovenskap og for å få en undskyldning for uvirksomhet.»

Og i virkeligheten skånte han aldri sig selv og tok aldri hensyn til svekkede krefter, hvad der fremgår av de tall han summerer sammen for 1928: Celebrert 367, viet 9, døpt 3, skriftet 46, pontifikalmesser 3, pontifikalvelsegninger 14, faneinnvielser og lignende funksjoner 14, taler 229, reiser utenfor Wien 44.

Stadig klager han over vanskeligheten ved å fullføre sine betraktninger uten å ta hensyn til at dette ofte skyldtes legemlig svakhet. Således skriver han et sted: «Ingen hel betraktning, føler mig uvel, overtrett med med uhyre ansente nerver. Har ikke kunnet bli rolig og samlet, så jeg kan bli alene med min Frelser, og kan derfor ikke gjøre annet enn å gi mig selv som jeg er, med denne lidelse som offer.»

Det er den ekte prestelige tanke, at presten på en gang er den ofrende og ofret (Sacerdos et hostia), som bestemmer hele hans liv.

I hans siste leveår hvor sykdom mer og mer forhindret ham i å ta sig fyldestgjørende av alle de oppgaver, som la beslag på ham, er det ofte falt ham vanskelig å bøie sig for Guds vilje — således da han føler

sin svakhet på en rekreasjonsreise, som han i 1932 foretar til orienten, og skriver: «Betraktning: kamp mot ærgjerrighet og bitterhet.»

Fra denne tid av merker vi også, hvor nær han tar sig når han ikke har krefter til å celebrere messen.

I disse dagbøker møtes vi av et sant prestelig liv, som under vanskelige og sjeldne omstendigheter modnes og utvikles. Derfor er disse bøker den største arv, han har etterlatt sig. Med hele sin prestelige ansvarsbevissthet gikk han inn i det politiske, sociale og økonomiske samfundsliv og det er menn av *denne* støpning, nutiden krever.

Dr. Seipel er et lysende eksempel på de velsignelser en prest og sjelesørger kan spre om sig hvor han ferdes, fordi han har andre kraftkilder enn mennesker flest. Ikke minst når det gjelder politikken.

„Katolsk i hodet“.

Hvem har ikke hørt ordet «katolsk i hodet» anvendt i betydningen at det rabler litt for en eller annen. Det er en levning av en forestilling som forhåpentlig er på vei til å forsvinne, en forestilling hvorefter katolsk var uløselig forbundet med rar eller underlig.

I sin bekjente preken «The Second Spring» — om den katolske Kirkes gjenreisning i England i forrige århundrede — nevnte kardinal Newman at det var en tid da slike forestillinger ikke var ualmindelige i England.

«Vi som er født i begynnelsen av århundredet kan berette om hvorledes katolisismen den gang blev sett ned på. Her og der var det et eldre menneske som gikk omkring, ensom og fremmed, og det blev sagt at vedkommende var av god familie og katolikk! Eller det var kanskje et gammeldags hus med et dystert preg, innestengt mellom høie murer, og det gikk det ord at det bodde katolikker der. Men hvad de var eller hvad som mentes med å kalle dem katolikker eller hvad de foretok sig kunde ingen si. Men det var noget uttaltende ved dem og tanken førtes hen på formalisme og overtro. Og hvis vi som gutter av nysgjerrighet kom til å gå inn i et katolsk kapell, så fikk vi intet ut av det, uten at der brente mange lys og at nogen gutter i hvite kjoler svingte røkelseskarr. Hvad det betød kunde man bare få beskjed om i protestantiske historiebøker og prekener. Og det vidnesbyrd disse gav var ikke godt! Tvertimot, de kunde fortelle at katolikkene en gang hadde hatt makten og at de hadde misbrukt den.»

Fullt så mørkt har man kanskje aldri sett på katolikkene her i landet, skjønt det har vært kretser — og det skal ennu finnes slike — hvor en katolikk møtes med en mur av mistro. Og at det må være noget rart ved katolikkene, at det sikkert i øverste etasje må være underlig fatt med oss, det mener nok mange fremdeles.

Ut fra slike forutsetninger beskrives katolikkene av Lalli Løvland i en av årets debutbøker. I boken, hvis miljø er henlagt til en Sørlands-by, forekommer en forøvrig sympatisk skildret apotekerfrue, som er katolikk, og derfor av og til foretar bilturer til nabobyen for å besøke det derværende katolske kapell. På hvilken tid av dagen hun enn måtte behage å innfinne sig blir det straks arrangert en messe. Således

forrettes det — stikk imot Kirkens faste sedvane — messe der langt ut på eftermiddagen! Kommer man inn i kapellet vil man finne presten ikke bare knelende i bønn, men liggende foran alteret. I dette «katolske» kapell blir det da også lest sjelemesse for et par år gammelt uskyldig barn, et barn, som efter katolsk opfatning allerede i dødsstunden vilde komme i himmelen.

At Maria-dyrkelsen i et slikt kapell og hos de troende får en altoverskyggende plass, sier sig selv.

Pater Olav, som representerer den katolske geistlighet, uttaler sig naturligvis høist misbilligende om lægfolks bibellesning. Det er jo helt i pakt med de tradisjonelle protestantiske opskrifter for katolsk tankesett og sedvane. Da presten efter anmodning fra en ikke-katolsk dame, som ligger på byens katolske sykehus, kommer inn i hennes sykeværelse og tar plass ved sykesengen, innleder han selvfølgelig samtalen med «å slå korsets tegn», enten det nu er fordi forfatterinnen tror at slik vilde enhver katolsk prest gjøre eller fordi hun regner med at leserne venter dette.

Vi minnes uvilkårlig hvorledes en sceneinstruktør ved et norsk teater for nogen år siden, ved opførelsen av et renesanseskuespill med pave og kardinaler på scenen, hadde tenkt å la samtlige opptredende gjøre korsets tegn hver gang pavens navn blev uttalt. Vedkommende var imidlertid klok nok til å rådspørre en katolsk prest, og de fikse korstegn blev sløffet.

Et par lyspunkter er det dog i Lalli Løvlands fremstilling av katolikkene. Prestens svar på den sykes samvittighets spørsmål er ikke urimelig. Og da han under en senere samtale med vedkommende blir anmodet om øieblikkelig optagelse i Kirken (NB. hun er ikke i dødsfare, men allerede oven senge), svarer han at hun først må få undervisning i katolsk lære.

Man møter også en av statskirkens prester og vi legger ikke skjul på at han får adskillig verre medfart. Så usympatisk som han er fremstillet må han betegnes som en sjelden uheldig representant for sin stand. Men vi kan medgi at den skikk — som boken i et bestemt tilfelle angriper — i liktaler å skulde tale direkte om avdøde og henvende et personlig ord til de efterlatte, krever stor takt og at skikken har lett for å utarte.

Følgende lille sannferdige historie er i denne forbindelse ganske illustrerende. Det skulde holdes en liktale over en gartner som i henved femti år hadde tjent trofast i det samme hus. La oss kalle avdøde Josefsson. I sin tale dvelte presten lenge ved hedersmannen Johansen, som nu var gått inn til den evige hvile!

Vi tror gjerne Lalli Løvland i det minste har villet la katolikkene vederfares rettferdighet. Når fremstillingen på flere viktige punkter er blitt misvisende skyldes det ikke mangel på god vilje, men sviktende evne. Men når hun har villet lave en realistisk roman, ovenikjøpet så stedsbundet, at en lokalkjent leser ikke har vanskelig for å forstå hvilken av Sørlandets byer Eblevik skal forestille, så burde hun gjort sig den umake å skaffe sig pålitelige opplysninger om katolske forhold, så skildringen kunde bli virkelighetstro.

Men den gamle overtro om at katolikkene må være litt rare i hodet spøker nok ennu i mange folks hjerner og kan uventet spille dem et puss, just fordi man tror man vet, — all den stund man intet eller svært lite vet om hvad katolisismen virkelig er.

H. J. I.

Annen katolske ungdomsdag.

Denne gang bad Dominikanerne ungdommen til fest — på Rosenkrans-søndagen. En lykkelig heldbringende dag, nettop for en fest for *ungdommen*. Ti hvem skulde stå ungdommen nærmere enn hun som stod Kristus nærmest av alle da han var barn og ung?

Hvem kan forstå ungdommen bedre enn Maria, som så selve ungdommens idé «vokse og forfremmes i nåde og visdom» for sine undrende øine, og så selve ungdommens idé være sig «lydig og underdanig»?

Forventningsfull trådte man inn i kirken i Neuberggt., hvor alt var beredt til fest. Inn gjennom vinduene kastet høstdagens bleke men klare sol sine stråler på skrå — de krysset alterlysenes flammeskjær over de mange vakre blomsterdekorasjoner og de mange unge og yngre og yngste som samlet sig i kirken, mens pater Lutz præloderte ved orglet.

Pater Le Breton celebrerte messen, som innleddes med at man avsang mgr. Kjelstrups praktfulle ungdomssang. Pater Lutz talte. Vektig falt ordene om sjelenes samhörighet til tross for — eller nettop på grunn av at vi er individuelle naturer. Det var denne sjelenes samhörighet som var grunnlaget for all vennskap og alt foreningsliv, som nettop bestod i dette: at man trengte til noe felles og at man alle arbeidet mot det felles ideal.

I en katolsk forening var det felles ideal Kirken og det var den felles kjærlighet vi trengte for å kunne arbeide for Kirkens fremgang i vår egen sjel og dens fremgang ute i verden. *Den* var den livgivende og livsbevarende impuls som fantes i Kirken som en realitet, mens samfundslivet utenom oss kun hadde dens billed. Fedrelandskjærlighet, videnskap, kunst — for å nevne noen av jordens idealer — var således vakre strålende bilder av Guds liv, men i Kirken var Guds eget liv og som tegn på dette var Jesus selv tilstede i alterets høihellige Sakrament og den som mottok dette Sakrament, mottok dermed evnen til å leve dette liv, mottok kraft til å stå imot alt det egenkjærlige og leve et *sant* foreningsliv med sine brødre, leve det i virkelig sann broderkjærlighet, fordi det som bant sammen var Sannheten selv. Kun med dette som bærende kraft fikk vi en levedyktig og virksom ungdom i vårt land.

Efter prekenen sang pater Vanneufville mgr. Kjelstrups «Hellig Olavs minne», satt i musikk av pater Lutz, og mens messen fortsattes utførte pateren Bach's Koral og Beethoven's Adagio på kirkens prektige orgel.

Unge og gamle knelte ved kommunionsbenken, og som gudstjenesten var begynt avsluttedes den med fellessang.

Ved frokostbordet etterpå kunde patrene by ca. 70 gutter velkommen. Der var dekket i biblioteket og de tilstøtende rum. Ungdomspresten åpnet talenes rekke med å takke patrene for deres gjestfrihet. Han vilde imidlertid ikke alene takke i ord, men guttene vilde til late sig også å overrekke patrene et *synlig* bevis på sin takknemlighet — hvorpå to av St. Olavs hird-

menn kom frem med en meget vakker fruktkurv, dekorert i gult og hvitt, som de ga pater Béchaux under forsamlingens tilslutning.

Markus Endresen, O. K. Y.'s viceform., takket dernæst på alles vegne ledelsen for ungdommen i Norge. Sålenge presteskabet stod i spissen for bevegelsen var den i de beste hender og fremtiden kunde man se forhåpningsfullt i møte.

Sogneprest Laudy leste derefter op et telegram til O. K. Y. fra den katolske ungdomsforening i Fredrikstad undertegnet av formannen Zack. Backer jun., som gratulerte med dagen og beklaget at ingen representant fra foreningen denne gang hadde kunnet være tilstede. Et svartelegram blev avsendt, hvori man takket for hilsen og ønsket hjertelig velkommen til neste ungdomsdag. Så talte pater Béchaux, som var glad ved å motta ungdommen nettop på dette sted. I begynnelsen hadde jo en del av dette rum vært kapell, men fra en så ringe begynnelse hadde den nuværende kirke bygget sig ut. Derfor måtte vi aldri tenke med mismot på at vi var så få — vi *vilde* bli mange når vi bare holdt ut i bønn og i tro, håp og kjærlighet. Innen frokosten var slutt hadde forsamlingen den overraskelse og glede at hs. højærv. biskopen kom og hilste på ungdommen idet han takket for den vakre opmerksomhet som var blitt sendt ham.

Selve højmessen blev celebrert som levittmesse av pater Béchaux med pater Vanneufville og pater Le Breton som diakon og subdiakon. I sine gygne paramenter dannet de sammen med hs. højærverdighets violette festdrakt og korets kornblå bunn- og veggfarve et fullendt harmonisk billed, et sterkt og overveldende skjønnhetsinntrykk som fikk oss til å forstå at det vakre er den uadskillelige ledsager til det gode og sanne. Fikk oss til å forstå hvorfor vår hellige Kirke har omgitt sig med en herlig kledning — hvorfor den efter evne alltid er iført bryllupskledningens festdrakt, når den tar oss med til møte med vår Frelser.

Hs. højærverdighet holdt festtalen. Over et ord av Davids salmer: «Jeg er beredt til uten frykt å holde Herrens bud» talte han varmt og inntrengende til de unge om livets ansvar og livets betydning. Vel levet vi ikke mer i de samme tider som de første kristne, hvor martyrene beviste sin tros styrke ved å lide *doden* for den, men det var like så vanskelig ofte nu hvor kravet lød at man skulde leve *livet* med og for sin tro — at man skulde møte tilværelsens, det daglige livs vanskeligheter, skuffelser, motgang uten å svikte sin tro på et kjærlig forsyn og uten å miste troen på at der var en mening med vårt liv og vår eksistens selv om det så ut som var vi så innerlig overflødig og som om ingen hadde bruk for oss. I en slik tid kunde det være vanskelig å være beredt til å holde Guds bud, særlig det om næstekjærligheten — når man selv hadde det vondt var det vanskelig å bli begeistret for de store ideer. Men ungdommen måtte alltid forsøke å huske at den største av alle ideer var Guds idé med hver enkelt, og i hans øine hadde vi alle betydning, selv om vi ikke hadde det i andres. Guds verdensplan er en herlig symfoni og vi er alle toner i denne, men vi må selv gjennom vår vilje

stemme oss inn så vi er i harmoni med denne Guds store verdenssymfoni, ikke blir dissonanser. I Guds verdensplan er ingen overflødig, minst av alt ungdommen — derfor er det en fornektelse av Gud, hvis man taper motet — derfor er det en sterk lysende trosprøve, et eksempel for oss alle, når vi ser en ung holde fast ved sin tro på sig selv som Guds barn, omenn de materielle forhold ser mørke og håpløse ut. Å kjempe med sig selv for å bevare sin tro på livet — det er beundringsverdig, og til denne beundring gjør mange av vår katolske ungdom sig verdig nu.

Terese av Lisieux var i sitt korte unge liv svak, lidende og tilsynelatende uten betydning — nu er hun fører for mennesker verden over. I det stille flammet hun av begeistring for troens, håpets og kjærlighetens seir — den samme flamme bør gjennomgløde oss og gjøre oss så viljesterke og karaktersterke, at vi er beredt til å holde Guds bud, å holde Kirkens bud. Denne flamme må intet slukke, ikke vantrens og tvilens iskalle vind, ikke nydelsessykens og lidenskapens storm, ikke nødens og lidelsenes orkan. Vi må søke å arbeide slik med oss selv, at alt dette bare får vår trosflamme til å blusse kraftigere op. Den kan det — vi ser det tross nøden og elendigheten ute i Europa, hvor ungdommen flokkes til de store stevner, som sist i Schweiz og i Wien. Vi hilser denne tapre, modige ungdom, som evner å bevare troen på sig selv og på sin bestemmelse i gjennom våre materielt så vanskelige tider — vi ber for vår kjekke håpefulle ungdom, at den alltid selv må være fylt av håp . . . Biskopen taug — men oppe fra orglet kom svaret. Ti det var Ynglingeforeningens sangkor som utførte musikken, og under pater Lutz's taktstokk, med Wolfgang Olafsen ved orglet, bruste nu et Credo frem — en viljes-tilkjennegivelse så intens, at alle vi eldre spontant takket Gud for *denne* harmoni og opsendte en bønn for at den store Mester vil lønne viljen med evne, med kraft!

Kraft var der, da til sist ved gudstjenestens slutt «Vi elsker vår Kirke» klang fra de unge leber — bevissthet i ordene, i forsikringen:

«Vi elsker vår Kirke hvis krone
er torner fra Golgatas jord.
Det evige Rom er dens trone,
dens scepter er sannhetens ord.
I trengslenes stormnetter sorte
mot helvedes rasende porte
dens brudgom som aldri er borte
beskytter sin Kirke på jord.»

Klokken 6 samledes man atter til andakt og kompletorium i St. Dominikuskirken — og dermed var de kirkelige fester forbi. Vi gir nu ordet til en av de unge selv, som vil fortelle om kveldens forløp. E.

Ungdomsdagen avsluttet med en vellykket fest i St. Halvards foreningslokale. Bordene var festlig pyntet med blomster og over høisetet hang St. Olavs hirds fane. Presis kl. 8 kom hs. høiærverdighet inn i salen ledsaget av seks geistlige. Alle ungdommer knelte og mottok den biskoppelige velsignelse. — Etter at alle hadde funnet sine plasser ved bordene blev hans høiær. biskopen, presteskabet og alle ynglinger ønsket vel-

kommen av formannen. Derefter blev der sunget en sang som var skrevet av mgr. Kjelstrup ved Ynglingeforeningens 25-års jubileum og som man vil finne annetsteds i bladet. Så tok foreningens direktør sogneprest Laudy ordet og sluttet sig til formannens velkomsthilsen, og under avsyngelsen av «kaffevisen» blev bevertningen båret inn. Under måltidet var der oplesning av foreningens blad «Fjortendagsposten» og tale av Père Béchaux. Efter måltidet, men mens man ennå satt ved bordene, var der forskjellig underholdning av foreningens medlemmer. Det vekslet med sang, oplesning og sketcher. Ved 10-tiden var den officielle del av programmet slutt og man gikk over til kameratslig samvær. Hans høiærverdighet og presteskabet underholdt sig en stund med medlemmene, og før de trakk sig tilbake rettet biskopen en hjertelig takk til pastor Laudy for hans innsats og opfordret ynglingene til å slå ring om foreningen og gjøre alt for dens fremgang og vekst. — Aftenen var meget vellykket. Dominikus.

INNSAMLING

til St. Olavskirkens oppusning ved katolske arbeidsløse.

Innkomet:	
S. L.	kr. 10.00
O. O.	» 2.00
Anonym	» 50.00
M. S. E.	» 4.00
	Kr. 66.00
Før innkommet	» 90.00
	Kr. 156.00

Vel begynt er halv fullendt — heter det. Innsamlingen anbefales alle dem i vår menighet som er glad i sin kirke.

Sognepresten.

Herhjemme: —

Tilsluttede ledd av N. K. F. over hele landet minnes herved om felleskommunionen på St. Birgitta-dagen, søndag den 8. oktober.

PORSGRUNN. Onsdag 29. september holdt St. Laurentiusforeningen sin første årlige generalforsamling i skolelokalet. Årsberetning og regnskap blev lest og godfattet, hvorefter valgene blev foretatt som følger: Formann: Wenzel A. Weber, viceformann: Georg L. Weber (ny), kasserer: Thomas Bongart (ny), sekretær: Ivar Hansteen Knudsen, suppleant til styret: Wilhelm Bongart (ny) og revisor: C. Hugo Weber. Under eventuelt blev behandlet endel indre saker. Foreningens leder, pastor Recktenwald, takket styret og spesielt formannen for det utmerkede arbeide der var nedlagt for foreningen i første virkeår, og som borger for de beste forhåpninger i det fortsatte virke. Sekretæren.

ARENDAL. Et referat fra Rosenkrans-søndagen i denne by må utstå til neste gang, da det kom oss for sent i hende til å bli med nu.